

**Arnoldi Corvini â Belderen, Batavi, Jcti quondam
Consummatissimi, Consiliarii Electoralis & Professoris
Moguntini Publici, &c. Tractatus Geminus De Personis
Atque Beneficiis Ecclesiasticis Sive ...**

opus posthumum, diu desideratum, nunc demum excusum, & indice
locupletissimo instructum

De personis ecclesiasticis

**Corvinus van Beldern, Arnold
Francofurti ad Moenum, 1708**

VD18 10184902

De lis in genere, qui nec in Sacerdotio sunt, nec in sacris. Tit. 7

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62002](https://nbn-resolving.de/urn:nbn:de:hbz:466:1-62002)

TITULUS. VII.

De iis in genere, qui nec in Sacerdotio sunt, nec in Sacris: hoc est; in minoribus Ordinibus.

SUMMARIA.

1. In Sacris non sunt, constituti in minoribus ordinibus.
2. In hisce sunt, qui pri-
mam acceperunt tonsuram.
3. A quo debent.
4. Quid præcedere debet.
5. Quem habere animum tonsurandi.
6. Quam etatem.
7. An prima tonsura sit ordo.
8. Minores ordines quo, & qui.
9. An Sacramenta.
10. Eos habentes gaudent privilegio, & qui.
11. An possint contrahere matrimonium.
12. Facientes an peccent mortaliter.

 Ui in minoribus Ordinibus sunt, nec sunt in Sacerdotio nec in Sacris; Sine enim speciali sacramentali unctione, sola Episcopi benedictione, cum quadam vasorum vel indumentorum distributione ordinantur, Concil. Trident. sess. 28. cap. 3. de reformat. ut ostendemus locis congruis.

In minoribus Ordinibus sunt qui primam tonsuram tulerunt; c. 2 cum coningat ubi Gloss. & Dd. de etat. & qualit. ordinand.

Primam tonsuram accipere debent ab Episcopo; ut VII. constitu-

tum Synodo. in can. 1. dist. 69.

Uu

Eâ

orvinus
Personis
nef. Ecclesiast.

5 IV.

32

4 È initiai non potest, qui Confirmationis Sacramentum non suscepit. Concil. Trident. 23. de reformat. cap. 4. Piac. in praxi. Episcop. part. I. cap. I. num. 24. vers. ad minores. Non ratione ea, quod exigatur Confirmatio quasi de necessitate Sacramenti Ordinis: quod sit unusquisque Ordinis capax; sed ob congruitatem, cuius causis omnis requiritur perfectio, per quam ad Ordinum executionem quae reddatur idoneus.

Quare non Confirmatus recipit ordinem validè, nec viciatur actus, & suscipit characterem: Secund S. Thom. in Suppl. ad. 3. part. qu. 35. art. 4. Navar. in manual. cap. 22. num. 9. Fr. Emanuel. in sum. p. 2. cap. 17. num. 10. Ricc. in rer. fori Eccles. post resolut. 276. in notab. materia Sacram. Ordinis. Coninck. de Sacram. tom. I. qu. 72. art. 8. n. 90 & tom. 2. disp. 20. dub. 10. num. 102. nec peccat, si hoc faciat ex negligentia, non ex contemptu, mortaliter; facit tamen male: Navar. loc. num. 9. Vivald. in Candel. aureo. ubi. de Confirmat. num. 41. non tamen ullam timeat censuram. Secund. Henrig. in Sum. lib. 14. cap. 6. §. 3. Suar. tnm. 3. disp. 38. select. I. Avil. de censur. part. 7. disp. 9. sed. 1. dub. 3. Riccius d. tract. resolut. 269. Coninck. d. num. 90.

Recepturi prioram tonsuram, secundum Concil. Trident. d. cap. 4. debent fidei rudimenta didicisse, legere & scribere posse. Leo in libro sauro fori Eccles. part. 3. cap. 8. num. 6. Piasec. d. cap. I. num. 40. in libro Ricc. in d. praxi. decif. 390. in edit. I. alias resolut. 329. num. 6. in edit. 2.

Anhoc sciant in lingua Latina, an materna, nihil interest. Azot. Inst. moral. part. 2. lib. 6. cap. 6. quest. 2. Campan. in divers. Juris Canon. rub. 5. cap. 2. num. 2. Sanch. in opusc. moral. tom. 2. lib. 7. cap. I. dub. 4. num. 11.

5 Non sunt prima tonsura cæterique minores Ordines sec. d. Concil. Trid. cap. 4. conferendi, nisi iis qui syncerum videntur habere animatum in statu Clericali permanendi: Licet qui eos suscepereunt, eosque fine causa justa deserunt, non peccent mortaliter; Nec enim nulla eis promissionis, aut præcepti incumbit obligatio ad Ordines superiores ascendendi seu in susceptis ministrandi. Zolet. in inst. Sacerd. lib. 4. cap. 11.

18. num. 4. Sanch. de matrim. lib. 7. disp. 31. num. 7. Barbos. de jur. Ec-
des. Univ. lib. 1. cap. 38. num. 46.

Imo, secundum Navar. in man. cap. 25. num. 108. Fr. Emanuel in
sum. tom. 2. cap. 17. concl. 2. Sanch. d. lib. 7. disp. 31. num. 16. & seq. Co-
nink. d. disp. 20. num. 104. cum seq. Villalob. in sum. tract. II. difficult.
14. num. 2. Dianam resolut. moral. part. 2. tract. 2. miscell. 22. aliosq.; qui
primam tonsuram vel minores Ordines accipit intentione non perseve-
randi in statu Clericali; sed solum ut fori secularis declinet jurisdictionem,
non videtur peccare mortaliter: Omnipotens secundum Bannes 2.
2. qu. 12. art. 1. §. de secunda difficultate. Ledesma in sum. tom. 1. tract.
de Sacramento Ordin. cap. 7. concl. 3. Barbos. de offic. & potest. Episcop.
part. 2. alleg. II. num. 12.

Ad primam tonsuram tempore S. Thomae infantia ante rationis 6
usum sufficiebat; Tabien. in sum. verbo Ordo. 4. Majol. de irregul. lib. 1.
cap. 30. num. 5. & 8. non hodie; c. nullus. de tempor. ordinand. in 6. sed
requiritur septennium; Gloss. add. c. nullus. verb. infant. Gloss. fin. in
Clem. fin. de atat. & qualit. ubi Imol. num. 18. Petr. Gregor. in partit.
Jur. Canon. lib. 5. tit. 13. num. 6. & quidem expletum. Sylvest. in sum.
verb. etas. num. 2. vers. tertium, quartum ad Ordines Bertach. de Epi-
scopo. part. 1. lib. 2. qu. 31. num. 56. Rebuff. consil. 2. incipit. H. litera.
num. 3. Mando. in tract. de minori etate. cap. 4. num. 12. Gutier. Canon.
lib. 1. cap. 26. num. 3. Reder. à Cuccha in comment. ad can. 2. num. dist.
77. Liceat antea suscipiens non peccet mortaliter; Omnipotens Episcopus
conferens. Sec. Bonac. de Censur. disp. 3. qu. 6. punto 5. num.
6. vers. neque. Sayr. de censur. lib. 6. cap. 2. num. 1. ff. Cuccha. d.
loc. num. 5. cum. seqq.

An autem prima tonsura sit Ordo inter Canonistas controvertitur; 7
Affirmant Multi; ut Gloss. in verb. Episcopus in proem. Sixti Hostiens.
11. d. c. cum contingat. Sylvest. in sum. verbo Ordo. 1. num. 1. Lam-
bertin. de jure patron. atus. 1. part. §. lib. qu. 7. art. 2. Mando. in 24.
reg. Cancell. qu. 1. num. 2. Campan. ex divers. Jur. Canon. rub. 2. num. 6.
duq. alleg. per Barbos. vers. 1. Jur. Eccl. unv. cap. 38. num. 45. Nixi
fundamentis quatuor. Primum adducunt ex can. Cleros. dist. 21. &
can. perlectis. dist. 25. ubi inter Ordines Psalmista sit mentio. & c. con-
tingat.

orvinus
Personis
nef. Ecclesiast.

IV.

32

tingat. de stat. & qualit. ord. ibi per primam tonsuram juxta formam Ecclesie datam, à talibus Clericalis Ordo confertur. Secundum, Quod sub vocabulo *Ordo* seu *Ordines*, & *Ordinare*, generaliter & absolute prolatu veniat prima tonsura; ut probant Doctores citati per Garciam, tract. de benefic. parte 7. cap. 1. num. 5. & Concilium Tridentinum sess. 23. de reform. cap. 8. vers. unusquisque à proprio Episcopo ordinatur & cap. 9. vid. Rebuff. conf. 1. incipit *Ordinatus*. num. 2. vers. & sic mal. Joan. Andreas Gemin. & Franc. ad d. c. nullus. fin. de tempor. ordinand. Tertium; Quod primâ tonsura initiati, beneficiorum Ecclesiasticorum sint capaces: d. *Concil. Trident.* d. sess. 23. cap. 6. in princ. Quorum incapaces sunt Laici; quia non habent Ordinem. c. ex literis. de translat. c. 2. de institution. Quartum; Quia Clericorum sub nomine comprehenduntur prima tonsuta initiati. can. si quis suadente. 17. qu. 4. Barbol. in collect. ad illum text. num. 7. & tract. de appellat. verbo. utriusque Juris signif. appellat. 51. num. 1.

Negant alii; ut Covarruv. lib. 1. var. resolut. cap. 10. num. 1. & Sebast. Casar in relect. de Eccles. Hierarch. qu. 3. proem. §. 1. num. 17. aliig.: & in sua sententiae confirmationem allegant verba Concil. Tridentini ead. sess. 23. de reform. cap. 6. ibi; nullus primat tonsura initiatus, aut etiam in minoribus ordinibus constitutus; & cap. 10. ibi Tonsuram, vel minores ordines conferre. Et cap. 2. ibi; ut in Ecclesia ordinatissima dispositione plures & diversi essent ministerium Ordines, qui Sacerdotio ex officio deservient, ita distributi; ut qui jam clericali tonsura insigniti essent per minores Ordines ascendentes ex quibus locis inferunt & primam tonsuram distinctam esse & minoribus & majoribus Ordinibus, per illam tamen quem Clericum fieri; & ad illos suscipiendo disponi.

Hinc accedunt Theologi communiter, ut Eccius in 4. dist. 24. §. 4. Durand. ibid. qu. 6. & Palud. qu. 7. Petr. Sot. de instit. Se-
cerdot. lect. 1. & 4. de Sacram. Ordin. Vasqu. in 3. part. tom. 3. dist. 236. cap. 1. Comitol. respons. moral. lib. 1. qu. 48. num. 11. Lop-
man. in theolog. moral. lib. 5. tract. 9. cap. 3. num. 3. aliig.

Dissentientes, putat, conciliari posse distinctione; cum S. Tho-
mas ad 3. part. qu. 5. art. 2. & in 4. dist. 24. art. 2. doctrina; Barbold
de offic. & potest. Episcopi: part. 2. alleg. 2. num. 19. & quidem hac
Logu

Loqui nempe Affirmantes Canonistas de Ordine impropriè sumpto;
Negantes verò & Theologos de sumpto propriè.

Minores ordines sunt ex omnium Latinorum consensu, quatuor; §
Nempe Ostiarius, Lectoratus, Exorcistatus, & Acolytatus. Accedit
Psalmitatus.

An sint Sacraenta, controvertitur; Dicunt communiter Cano-
nitæ ad d. c. contingat. & Angel. in sum. verb. Ordo. I. num. 1. & 2. esse
corum tuncuram esse Sacramentum, fatentur autem esse
Sacraenta minores quatuor ordines; S. Thom. in 4. dist. 24. qu. 2. art.
I. qu. 3. ubi Scot. qu. un. §. de tertio. in fin. S. Bonavent. art. 2. qu. 1. in
corpo. & qu. 4. Campan. de diversi. Jur. Canon. rubr. I. num. 13. a Cunha
in com. ad can. Psalmista. num. 6. dist. 23. aliquæ citati per Barbosam. d.
lib. & cap. num. 49. Rursus sustinent alii nec primam tonsuram, nec
quatuor minores ordines esse Sacraenta. Magist. in 4. dist. 24. vers.
septimus Ordo. ubi Durand. qu. 2. num. 6. Sot. in 4. dist. 25. qu. I. art. I.
ra. 4. & art. 4. conclus. 7. Martin. de Apola. de tradit. Apostol. part. 2.
cap. de Ordine. §. Synodus. Vasq. in 3. part. tom. 3. disp. 23. 7. cap. 2. num.
10. cum seqq. Sanch. de matrim. lib. 7. disp. 31. num. 17.

Sed harum sententiarum examen & conciliationem remittimus
ad partem secundam, tibi inter alia Sacraenta & de Sacramento or-
dinis sumus ex professo tractaturi.

Ils qui sunt in minoribus Ordinibus, nemo citra excommunicata-
tionis penam à solo Pontifice, mortis articulo excepto, relaxandam,
manus injuriosas injicere potest. d. can. Cleros. dist. 25. ubi Gloss. can.
29. si quis suadente Diabolo. 17. qu. 4.

Matrimonium, si ad superiores Ordines provehi nosuerint. con- II
tra quam illi qui in iis sunt. dist. 26. & 32. per tot. possunt contrahere;
beneficiis tamen, si forte habuerint, privandi. o. I. c. quadate. 3. c. di-
versis. 5. de Cleric. conjug. Covar. de sponsal. part. 2. cap. 6. §. 3. num. 3.
Nullam enim sic transeuntes ad matrimonium incurrint culpam. Quia
utuntur jure suo, nec faciunt contra votum, aut aliquod juris præce-
sum. Covarr. d. loc. §. 3. num. 4. Coninck. de Sacrament. disp. 23. dub.
3. num. 57. Rebell. de oblig. Fust. part. 2. lib. 4. quest. 8. num. 27.

Imo quamvis istos minores Ordines suscepserint cum intentione 21

Uu 3

postea

orvius
Personis
nei Ecclesiast

3 IV.

32

postea ducendi uxorem, & cum solo animo fruendi fori privilegia tamen nullo modo ob id peccant mortaliter. *secund. Fillius. in quest. ral. tom. I. tract. 10. cap. 4. num. 131. Sanch. de matrim. lib. 7. disp. 11. num. 16. & 17. Coninck. de Sacram. disp. 20. dub. 10. num. 104. & 105. Bonacina de Sacram. disp. 8. quest. un. punct. ult. in fin.*

Nec adversatur *can. 8. Lectores. disp. 32.* Cujus sunt verba; *L*
stores, sum ad annos pubertatis venerint, cogantur aut uxores duce
aut continentiam profiteri. Verbum enim cogantur significat moni
tur; Turrecr. ad d. text. Habent etiam virtuti Codices sic; Ut Lati
res usque ad annos pubertatis legant, deinceps autem nisi uxores cufio
pudicitia duxerint, aut continentiam professi fuerint, legere non finan
teste Surio in Collect. Concil. tom. I. pag. 505.

Nec etiam repugnat *can. Presbyteri. 19. disp. 34.* Quia verbum
deinceps, ibi non referendum ad minores Ordines, sed ad superiora
ut sit sensus: Quod Presbyteri, Diaconi, vel Subdiaconi, vel deinceps
id est, Archiepiscopi, & Episcopi, non habeant licentiam ducere
uxores. Prepos. ibi num. 1. vers. oppono. à Cuccha ibid. in commu
num. 2.

TITULUS VIII.

De Ostiariis.

SUMMARIA.

1. *Ostiarii qui.* priori adjunxit Ecclesia.
2. *Eorum & in veteri testamento usus.*
3. *Ostiarius quae nunc Materia: Duplex:* 6. Forma ad utramque tendenda.
4. *Quae Forma.* 7. Forme nulla facta.
5. *Materiam posteriorem cesso.* 8. Of